

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту

Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

(назва дисципліни)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна

⋮

КИЇВ 2024

РОЗРОБНИК силябусу к.держ.упр., доцент, доцент кафедри фінансів та обліку

_____ Оксана КЛИМЕНКО
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри *фінансів та обліку*

Протокол № 1 від 29.08.2021

Завідувач кафедри
_____ Анатолій ПУТІНЦЕВ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми *Фінанси, банківська справа та страхування*
(науковий ступінь, вчене звання, посада) к.е.н., доц.

_____ Ольга ПИЛИПЕНКО
(підпис)

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Бюджетна система, ОКП.19
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3 рік, 2-й семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредити, 120 годин (46 аудиторні години: 30 г лекцій, 16 г. семінарів; 74 г самостійної роботи)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	екзамен
6. Інформація про консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Клименко Оксана Миколаївна, к.держ.упр., доц., доцент кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	klymenko.oksana@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	«Податкова система» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», яка націлена на формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем. В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти вивчають теоретичні засади оподаткування; сутність та організаційне забезпечення функціонування податкової системи; питання податкової політики та податкового механізму як передумов реформування податкової системи; механізм розрахунку та сплати непрямих, прибуткових, місцевих податків та зборів, природно-ресурсних платежів та інших податків та неподаткових платежів бюджетів всіх рівнів.
Мета, завдання та цілі вивчення	Метою викладання навчальної дисципліни «Податкова система» є формування системи

дисципліни	теоретичних знань і практичних навичок щодо фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості валового внутрішнього продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів. Завдання вивчення дисципліни «Податкова система» полягає в теоретичній і практичній підготовці студентів з основ правильного розуміння закономірностей у сфері податкових відносин.
Пререквізити	«Фінанси», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Гроші та кредит», «Податкова система», «Фінанси підприємств»
Постреквізити	Знання з основ бюджетної системи можуть бути використані під час вивчення дисциплін: «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Бюджетна система»
Формат проведення дисципліни	Лекції та практичні заняття в аудиторіях, в Google Classroom, консультації, самостійна робота, іспит

Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

СК03 Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси

суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
<p>Розділ 1. Основні положення оподаткування в Україні</p> <p>Тема 1 <i>Сутність і види податків</i></p> <p>1. Сутність податків та їх походження.</p> <p>2. Функції податків: фіскальна.</p> <p>3. Роль податків у регулюванні економічної системи країни.</p> <p>4. Класифікація податків</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	4
	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	2
<p>Тема 2 <i>Основи побудови податкової системи</i></p> <p>1. Податкова система та її елементи.</p> <p>2. Загальні принципи побудови податкових систем.</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2

<p>3. Структура податкової системи України.</p> <p>4. Недоліки та напрямки вдосконалення податкової системи України.</p>	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	1
<p>Тема 3 <i>Податкова політика</i></p> <p>1.Податкова політика в системі державного регулювання економіки.</p> <p>2.Цілі податкової політики.</p> <p>3.Залежність між ставками оподаткування і надходженнями до бюджетної системи.</p> <p>4.Методи податкової політики.</p> <p>5.Тіньова економіка: причини і наслідки.</p> <p>6.Досвід податкового регулювання розвинених країн.</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	1
<p>Тема 4 <i>Державна податкова служба України</i></p> <p>1.Державна фіскальна служба України її структура та завдання.</p> <p>2.Права та обов'язки органів державної фіскальної служби.</p> <p>3. Функції вищої, середньої та низової ланок державної фіскальної служби.</p> <p>4. Облік платників і надходжень податків до бюджету</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	1
<p>Розділ 2. Прямі та не прямі податки</p> <p>Тема 5. <i>Податок на прибуток..</i></p> <p>1.Податок на прибуток підприємств у податковій системі України: сутність і значення.</p> <p>2.Платники податку на прибуток.</p> <p>3.Порядок визначення об'єкта оподаткування (оподаткованого</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	1

<p>прибутку). 4.Визначення скоригованого валового доходу і валових витрат. 5.Ставки податку на прибуток. 6.Чинний порядок обчислення та сплати податку на прибуток.</p>			
<p>Тема 6 <i>Податок на доходи фізичних осіб</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Податок з доходів фізичних осіб та його податкові елементи. 2.Податкові соціальні пільги. 3.Особливості оподаткування та сплати окремих видів доходів. 4.Оподаткування спадщини. 5.Оподаткування дивідендів. 	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	1
<p>Тема 7. <i>Податок на майно</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки 2.Транспортний податок 3.Збір за місця для паркування транспортних засобів 4.Туристичний збір 5.Земельний податок 	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	1
<p>Тема 8. <i>Податок на додану вартість</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Сутність податку на додану вартість. 2.Платники і ставки податку на додану вартість. 	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2

<p>3.Пільги з податку на додану вартість. 4.Порядок і методи обчислення податку на додану вартість. 5.Строки сплати податку на додану вартість. 6.Порядок відшкодування податку на додану вартість</p>	<p>семінар</p>	<p>Усне опитування, тестування, навчальна дискусія</p>	<p>2</p>
<p>Тема 9. <i>Акцизний збір</i> 1.Сутність акцизного збору. 2.Платники акцизного збору. 3.Об'єкти оподаткування. 4.Поняття і перелік підакцизних товарів. 5.Ставки акцизного збору. 6.Порядок включення акцизного збору в ціну товарів. 7.Обчислення податку 8.Порядок і строки сплати податку 9. Акцизні марки</p>	<p>лекція</p>	<p>Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів</p>	<p>2</p>
	<p>семінар</p>	<p>Усне опитування, тестування, навчальна дискусія</p>	<p>1</p>
<p>Тема 10. <i>Мито</i> 1.Поняття мита. 2.Види мита. 3.Платники мита. 4.Ставки мита. 5.Порядок сплати мита.</p>	<p>лекція</p>	<p>Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів</p>	<p>2</p>
	<p>семінар</p>	<p>Усне опитування, тестування, навчальна дискусія</p>	<p>1</p>

<p>Розділ 3. Інші податки та збори</p> <p>Тема 11 <i>Єдиний соціальний внесок</i></p> <p>1.Платники ЄСВ. Ставка ЄСВ. 2.Визначення сум обов’язкових відрахувань із заробітної плати 3.Порядок сплати ЄСВ. Терміни сплати ЄСВ. Терміни подання звітності 4. Повноваження органів доходів і зборів, пенсійного фонду щодо збору та обліку єдиного внеску </p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
<p>Тема 12 <i>Рентна плата</i></p> <p>1.Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів 2.Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні. 3.Плата за користування надрами. 4.Збір за користування радіочастотним ресурсом України. 5.Збір за спеціальне використання води. 6.Збір за спеціальне використання лісових ресурсів. 7.Збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства.</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
<p>Тема 13 <i>Екологічний податок</i></p> <p>1.Платники екологічного податку, об’єкт оподаткування, ставка податку 2.Порядок подання податкової звітності та сплати екологічного податку</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
	семінар		1

<p>Тема 14. Спрощена система оподаткування</p> <p>1. Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування. 2. Ставка єдиного податку</p> <p>3. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку</p> <p>4. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування</p> <p>5. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп</p> <p>6. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування</p>	лекція	Лекція-візуалізація, експрес опитування студентів	2
	семінар	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія	1

Інформація про індивідуальне завдання.

У межах навчальних годин, виділених на самостійну роботу передбачено виконання реферату. Виконання реферату має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі прочитаних лекцій та практичних занять. Вибір теми реферату здійснюється кожним студентом індивідуально.

Тематика рефератів

1. Сутність і зміст податкової системи
2. Передумови формування системності в оподаткуванні
3. Об'єктивні та суб'єктивні чинники розвитку податкової системи
4. Засади побудови податкової системи
5. Принципи оподаткування та побудови податкової системи: відмінність і взаємозв'язок
6. Склад та структура податкової системи України
7. Зміст принципів побудови податкового законодавства: загальність оподаткування, рівність, недопущення проявів податкової дискримінації, невідворотність відповідальності за порушення податкового законодавства. Як ці принципи реалізовані в Україні?

8. Зміст принципів побудови податкового законодавства: презумпція правомірності рішень платника, фіскальна достатність, соціальна справедливість. Як ці принципи реалізовані в Україні?
9. Зміст принципів побудови податкового законодавства: економічність та нейтральність оподаткування, стабільність, рівномірність та зручність, єдиний підхід. Як ці принципи реалізовані в Україні?
10. Тенденції розвитку податкової системи України
11. Основні бюджетоутворюючі податки: новації в оподаткуванні
12. Підсистема податків на споживання: склад, структура, відмінність та спільні риси податків
13. ПДВ як елемент податкової системи: сутність, фіскальна і регулююча роль, методи обчислення
14. Платники та ставки ПДВ
15. Об'єкт оподаткування ПДВ, операції, що не є об'єктом оподаткування
16. База оподаткування ПДВ, особливості її визначення для різних видів операцій
17. Операції, звільненні від ПДВ
18. Податкове зобов'язання з ПДВ: поняття, дата виникнення
19. Податковий кредит з ПДВ: поняття, дата виникнення
20. Порядок відшкодування ПДВ
21. Автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ
22. Єдиний реєстр податкових накладних
23. Акцизний податок: еволюція і новації в оподаткуванні
24. Акцизний податок: платники, об'єкт та база оподаткування, операції, звільнені від оподаткування
25. Види підакцизних товарів та ставок акцизного податку, методи обчислення

26. Особливості акцизного оподаткування алкогольної і тютюнової продукції в Україні
27. Платники, об'єкт оподаткування та ставки податку на прибуток
28. Склад доходів, що враховуються і не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку, порядок їх визнання
29. Склад витрат, що враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку, порядок їх визнання
30. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку
31. Порядок нарахування амортизації при визначенні оподатковуваного прибутку
32. Особливості застосування нульової ставки при оподаткуванні прибутку підприємств в Україні
33. Звільнення від сплати податку на прибуток в Україні
34. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток до бюджету
35. Особливості оподаткування дивідендів
36. Особливості оподаткування у сфері страхового бізнесу
37. Особливості оподаткування податком на прибуток підприємств банків
38. Особливості оподаткування нерезидентів
39. Податкова знижка, порядок її надання
40. Соціальні пільги з податку на доходи фізичних осіб
41. Особливості оподаткування фізичних осіб-підприємців на загальній системі оподаткування
42. Система екологічних податків, новації в оподаткуванні
43. Екологічний податок, новації в оподаткуванні
44. Новації в оподаткуванні транспортних засобів в Україні
45. Рентні платежі за видобуток і транспортування нафти і газу в Україні, їх роль в системі екологічного оподаткування

46. Плата за користування надрами для видобування корисних копалин: характеристика основних елементів
47. Плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин
48. Модель оподаткування землі в Україні
49. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом: платники, об'єкт оподаткування, критерії диференціації і діапазон ставок, порядок обчислення і сплати
50. Механізм справляння рентної плати за використання води
51. Рентна плата за використання лісових ресурсів: платники, об'єкт оподаткування, критерії диференціації ставок, порядок обчислення і сплати
52. Механізм справляння фіксованого сільськогосподарського податку
53. Новації місцевого оподаткування в Україні
54. Спрощена система оподаткування в Україні: інноваційні підходи до побудови
55. Майнове оподаткування в Україні
56. Єдиний податок для фізичних осіб підприємців
57. Збір за місця для припаркування автотранспорту: новації в справлянні
58. Необхідність та механізм справляння туристичного збору в Україні
59. Роль великих платників податків у податковій системі.
60. Робота Державної фіскальної служби з великими платниками податків: сутність, особливості, напрями удосконалення.
61. Світовий досвід роботи з великими платниками податків.
62. Проблеми оподаткування великих платників податків.
63. Класична теорія оподаткування
64. Кейнсіанська теорія оподаткування
65. Неокласична теорія оподаткування
66. Некейнсіанська теорія оподаткування

Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom
Ноутбук з підключенням до Інтернет, Пакет програмних продуктів Microsoft Office. проектор (при проведенні занять в аудиторії)

Політика дисципліни:

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.

- Здобувачі вищої освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів.

- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

- У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

- Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Система оцінювання та вимоги.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

а) Робота на аудиторних заняттях:

- семінарські заняття: 14 тем. x 3 бал = 42 балів.

б) Написання та захист 2 рефератів – 18 балів.

в) іспит – 40 балів

в) Додаткові бали. Додатково за рішенням викладача наприкінці семестру студенту нараховуються заохочувальні бали за наступні види роботи: участь в олімпіадах різних рівнів; участь у конференціях; наукові публікації.

4.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. 2. Митний кодекс України, від 11.07.02 р. №92-IV URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. 3. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. 124 с.

Додаткові

5. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344с.
6. Податкова система: Навчальний посібник / за заг.ред. В.Л. Андрущенко. – К: Кондор-Видавництво, 2014. – 698 с.
7. Сідельникова Л.П. Податкова система: навч. посіб. / Л.П. Сідельникова, Н.М. Костіна. – Київ: Ліра-К, 2013. – 604 с.

Інформаційні ресурси

5. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Офіційний сайт: Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua>
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>
9. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>